

EFE

A Catalunya, durant dècades, el comportament dels electors es va diferenciar segons cada nova convocatòria a urnes. Quan calia triar un Govern de la Generalitat, les majories, sovint absolutes, es decantaven per Jordi Pujol i Convergència i Unió. Quan es decidia la composició del Parlament espanyol, el calçetí es girava i era el PSC qui s'emportava el vot a l'aigua.

Els experts i els sabuts en deien "vot dual". Explicar aquesta "dualitat", aquest comportament, era molt senzill. Centenars de milers de persones consideraven que votaven per "coses diferents". Com

CATALUNYA

El triomf del vot dual

A Catalunya ha guanyat En Comú Podem. Però, al darrere d'aquesta constatació, hi ha una realitat complexa. Un vot 'dual' que explica aquests resultats però que recuperarà els resultats del 27 de setembre quan calga.

Reportatge de Vicent Sanchis

UNA VICTÒRIA QUE ÉS UNA ESCLETXA. Al costat, Ada Colau, Xavier Domènech i uns altres integrants d'En Comú celebren els resultats obtinguts als comicis espanyols del 20 de desembre. La defensa d'un referèndum vinculant els va situar en primera posició, una esclatxa que agrada a Artur Mas –a sota, en un acte de Democràcia i Llibertat– però a la qual es neguen en redó tant el PP com PSOE i Ciutadans.

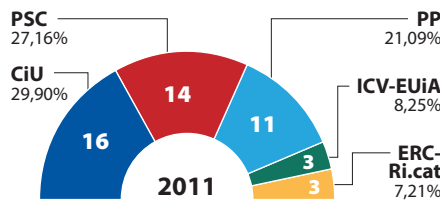
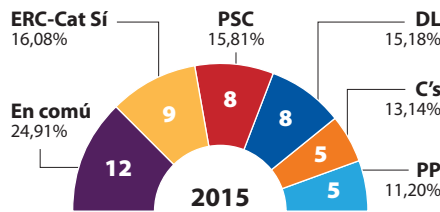
EFE

a president de la Generalitat, la millor tria era un convergent. A Espanya, un socialista.

Poc o molt, això ha tornat a passar. L'independentisme en aquestes darreres eleccions no ha arribat al milió de vots. A les passades va doblar aquest resultat. Per què? Per la mateixa complexa raó. Hi ha molts partidaris de la independència de Catalunya. Una bona part, però, si han de decidir qui envien a Madrid, ho fan considerant que cal decidir un interlocutor menys hostil que el Partit Popular. Algú que faça menys agre el camí cap a la independència.

Catalunya

47 diputats

Això ja s'intuïa. Ho remarcaven, de manera obstinada, les enquestes encadenades, que donaven el millor resultat a En Comú Podem, un artefacte electoral que representava el candidat Pablo Iglesias i que comptava amb el suport, aquesta vegada decidit, d'Ada Colau. Una candidatura que integrava també Iniciativa, una opció cada vegada més

diluïda. Joan Herrera i Dolors Camats s'han difuminat com a conseqüència de la seua mateixa jugada. En Comú Podem ha desbordat, en els seus feus habituals, també el PSC, que ha aguantat les costures però que s'ha tornat a resignar amb un paperot més aviat secundari.

La victòria a l'Ajuntament de Barcelona s'ha repetit. Però amb els mateixos límits. La tropa d'Iglesias i Colau ha estat la més votada, és cert, però amb un percentatge molt limitat que no hauria de justificar l'eufòria amb què els seus dirigents consideren que han guanyat les eleccions. Els mapes de vot que aquests dies han reproduït els mitjans de comunicació distorsionen la realitat. Assenyalen en colors quina és la força més votada a cada lloc, però no poden reproduir la complexitat que distribueix els escons de manera molt fragmentada.

Al vagó de la cua hi ha Ciutadans, que s'ha desinflat contra les expectatives que els situaven com la força més votada de Catalunya. Albert Rivera ha punxat a tot l'Estat. S'ha enfonsat perquè partia d'unes pretensions desmesurades. Volia fer el *sorpasso* al Partit Popular i s'ha emportat –el lector em perdonarà el joc fàcil de paraules– una sorpresa ben amarga. I →

Qualsevol acord a què s'arribi a l'Estat es justificarà, per damunt de tot, per salvar la unitat d'Espanya i la seva crisi territorial.

Eleccions d'Estat

Salvador Cardús
SOCIÒLEG I ESCRIPTOR

Considero pràcticament impossible poder analitzar els resultats d'unes eleccions volent interpretar el sentit del vot i les motivacions de l'electorat. Saber què ha portat algú a votar una determinada opció, demanaria un treball d'investigació complex que, en qualsevol cas, ens allunyaria dels continguts ideològics i programàtics dels escollits. El pes del candidat, de les televisions o de la campanya poden arribar a explicar millor un vot que tot un programa electoral que pocs hauran llegit. I això val per a les eleccions del 20D. Per què els electors van abandonar a darrera hora Ciudadanos i es van decantar per Podemos que feia setmanes que es desinflava? Per què encara va guanyar el PP i per què va salvar la pell el PSOE? Seria interessant saber-ho, però a efectes pràctics no ens serviria de gran cosa. L'única cosa rellevant, passades unes eleccions, és què se'n farà dels vots obtinguts i quin preu es farà pagar per posar-los al servei d'un o altre Govern. D'allò que els ha motivat, tireu-ne un tros a l'olla.

Per tant, anem directament a aquesta manera d'analitzar els resultats. El panorama

que queda dibuixat, com serà interpretat per uns i altres per tal de convertir-los en alguna cosa operativa? Proposo dues consideracions. D'una banda, és important observar com afectaran internament a les pròpies formacions. Les derrotes són de difícil gestió a l'interior dels partits, i ja hem vist com ràpidament els vultors han sobrevolat els líders ferits. Aznar sobre Rajoy, o Díaz sobre Sánchez. De moment, molta pau a Podemos –mentre no hagi de prendre compromisos–, i un silenci clamorós a Ciudadanos que, n'estic segur, no tardarà a fer-se sentir.

D'altra banda, dono per fet que qualsevol acord a què s'arribi es justificarà, per damunt de tot, per salvar la unitat d'Espanya i la seva crisi territorial. Una crisi ben aprofitada per Podemos, a qui el seu compromís de convocar un referèndum a Catalunya li sortirà gratis perquè ningú més no el comprarà. El PSOE es pot abstenir i deixar governar el PP amb aquests arguments. I així mateix ho pot fer Ciudadanos, si més no d'entrada. En aquest cas, tot el terrabastall electoral, des del punt de vista de qui governarà, en quedarà ben poca cosa. I, en tot cas, podria ser que només es moderés el to autoritari del PP a l'hora de buscar acords legislatius.

Des de Catalunya convé que no ens equivoquem en l'anàlisi: a Espanya gestionen un Estat, i no es fan bromes. Aquí estem acostumats a gestionar ONG.

→ encara molt més enrere ha quedat el PP. L'opció més votada a Espanya és la darrera a Catalunya. Un grupet residual. Les dinàmiques pròpies converteixen un territori en una nació. En una col·lectivitat distinta que manté un vot diferent.

Però, malgrat totes les explicacions que justifiquen un vot dual, l'independentisme s'ha sentit, amb part de raó, rebotat. Perdre un milió de vots, encara que ara es tractava de decidir també el Govern d'Espanya, no és un triangle fàcil de païr. Què ha passat. Molts han estat els factors que ho expliquen. En primer lloc, ja ha estat dit, la persistència

del vot dual. Després, potser, un cert cansament, un cert desengany, una certa fatalitat. Una vegada i una altra la força independentista al carrer s'ha estavellat contra la pròpia articulació política. La convocatòria de la consulta del 9 de novembre va ser un càstig, la divisió dels sobiranistes que se'n va derivar, una calamitat. Els esforços que van haver de fer les entitats sobiranistes per aconseguir un nou acord entre Convergència i Esquerra, una sauna.

Tot plegat, el camí del calvari. L'episodi es va suavitzar amb la candidatura unitària entre Esquerra i Convergència

el 27 de setembre. Ara el joc no s'ha pogut repetir, per falta de vocacions i presència d'interessos de partit. Els electors la van premiar, aquella unitat, però després han constatat, consternats, que el darrer esforç podria quedar-se en no res.

Tots aquells que van considerar que la CUP podria "garantir" el trànsit han comprovat que més aviat el dificulta. Perquè, per davant de l'interès nacional, prevalen les enormes discrepàncies ideològiques. Això ha desmotivats. I encara ho ha fet la mateixa actitud de la CUP, que va decidir no presentar-se a les eleccions i que, enmig de fortes contradiccions internes, va demanar l'abstenció. Estupefacció, confusió, contradicció, rivalitat i enfrontaments han migpartit l'opció de la independència. Però, malgrat tot, l'independentisme hi és i rebrotarà de nou quan calga definir i decidir uns altres objectius.

Com a conclusions finals se'n poden enumerar unes quantes. En primer lloc, que les opcions majoritàries de Catalunya continuen sent, amb un nou repartiment, "sobiranistes". És a dir, partidàries de l'autodeterminació. Pablo Iglesias va jugar fort aquesta carta. Un as que explica els grans resultats de Podemos a la "perifèria".

El problema ara tornarà a ser el mateix de sempre. Els partidaris del dret a decidir a Espanya són els que són. Poc més de cent diputats al Congrés. I la seua proposta serà inviable contra la intransigència dels altres més de doscents. Si José Luis Rodríguez Zapatero va veure com s'estavellava el seu tren federal, Iglesias no podrà complir el seu compromís. I el desengany tornarà a alimentar l'independentisme a Catalunya.

Pel que fa a la ideologia, a la pugna entre l'"esquerra" i la "dreta", una vegada més torna a quedar clar que a Catalunya tothom –quasi tothom– és d'esquerres. En un país profundament conservador a l'hora de totes les veritats. ●